

No. 28.

Pirmdeenä 14. (26.) Juli

1869.

R a h d i t a j s.

Ceßhemmes sinnaß. No Rihgas: Keisera reisofchana, — brihw muifchu pirlfchana Sahmu un Yggauu semmë. No Pehterburgas: Warschawä uniwerfite.

Ahriemmes sinnaß. No Pruhfchu semmes: Baireefchi labprahtigi us Pruhfchem. No Chftraihu semmes: bifkapa notesafchana. No Wihnes: par konzila darrifchanahm. No Brinnes: ftrahdneeki nemee-rigi. No Englaundes: parlamentes fpreefchana par Ahreefchu basni-zahm. No Franzijas: fo Kaproleons fobla un fo dohd. No Belgijas: par Belgeefchu falihfchahu ar Franzufchem dfeis-jeku labbad, — par Metfikas keifereni. No Spantijas: fa taggad tur isffattahs. No Konftantinopeles: Turku fultans ar Egiptes wize-kehninu pilnä meerä, — fultans eefchoht us Egipti. No Greeku semmes: Greeku kehninenei ohtrs dehls peefj., — Egiptes wize-kehn. Greeku kehnitau apmellejis. No Japanas: Franzufchem Japanä nedrohfcha dñihwe. No Amerikas: Brihwawfhu presidents aifleds Kubas dumpineekem paithgä eet.

Zittas jaunass sinnaß. No Rihgas: Wifhemmes mahzitaju finobe, — Balmeeras upriika Latweefchu fanahfchana. No Smiltenes draubfes: par wilku. No Parihes: Franzufchem laimejes tabeli lihß Ameriku nogremdeht. Jaunalahs sinnaß.

Freileene — femneeze. Palihofjibas dahwanas preelfch fa fwehtreis-neela Schferberg eenahfchahs. Andeles-finnaß. Korahelichana. Feeliffumä. Marrinas glahfchana. Kas wehl nitnal' ne fa Su-bijaneefchi. Papihra audekñis. Smeeklu fahstñis.

Ceßfhemmes sinnaß.

No Rihgas. Rihgas Kreewu awife fahfta, augsto Kungu Keiseru fagaibohht 16. Juli Mostawä; tur augsts Keisers palifchoht til diwi deenas un buhfoht fohpä ar Keiserenes 19. Juli par Drelu un Kijewu us Odeffu reisohht, no turrenes Wiafch ar dampfluggi us Liwadiju Laurijas pufsfallä doh-fchotees, tur Keiserifkas Majestetes 25. Juli fagaibohht.

No Rihgas. Senata awifes isfluddina, fa augsts Kungs Keisers ministeru komitejas fpreedumu 30. Mai f. g. apftiprinajis, fa pehz Yggauu un Sahmu (Desel) semmes landagu wehleschanahs tag-gad Yggauu un Sahmu semmë katram, fas til pee krittigas tizzibas ween peeberr, lai no kahdas kahrtas un ammata arri buhtu, brihw muifchas pirlt.

To lihß fchim til turrenes leelfungu kahrtas pee-derrigi ween warreja. Tä tad nu irr wiffä Wid-, Kur- un Yggauu semmë katram atwehlehts few muifchu par ihpafchumu eemantohht, ja til eefpehjams.

No Pehterburgas. Waldfichanas awife neff' to wehfti, fa pehz augsta Keisera utafi no 8. Juni, fas waldbidamam Senatam finnams darrihst, taf-fchoht Warschawas wirskfobla par Keiserifku Kreewu uniwerfitei pahwehrtä. Schai uniwerfitei buh-fchoht 4 fakultetes jeb mahzibas nobakkas, un winna usnemfchoht fawu darbu 1869—1870 foblas gadda eefahfumä. Studenteem tur jawalkfoht mundeerini.

Ahrfhemmes sinnaß.

No Pruhfchu semmes. No tejenes taggad maf dñirdams; jo grahfs Bismarks atpubfchahs fawä muifchä un dohd awifchneeeem arri laifu preelfch atpubfchanahs. Schee irr taggad to ftrihdi beigu-fchi, fas fazehlahs zaur to, fa katrs gribbeja kreet-naki finnaht, kahdä wihse kehninfch fawu padohm-neeku us atspirdfinafchanahs atlaidis. Pruhfchu awifes fahfta, fa Baireefchi nemas ne-effoht naidigi pret Pruhfchem, kaut gan Pruhfchu eenaidneeki winnus us to ftabbinajohht. Baireefchi falkohht, kad par 1866 gadda notiffumeem runnajohht: „Labb, fa tas irr tä un naw zittabi notizzis,“ wai arr, „fad kahdu reis atkal leels karsch zeltees, tad mehß Baireefchi zitteem nekam, nelä Pruhfchem ufstizzigi palihofefam un rahdifam, fa mehß no winneem dauf mahziufchees.“

No Chftraihu semmes. Linzes bifkaps bija taggadeju Chftraihu waldfichanu gahnijs un faimo-jis; winnu nobewa tadeht, fa jaw agral fahftihst,

teefai; bet winsch leedsahs teefai atbildi doht. Winnam dewa tad pehz liffumeem weenu aistahwetaju jeb adwofatu, las no wiffa spehla biflapu aistahweja, lai schis winnam it nelo neteiza. Swehrinato teefa atradda biflapu par wainigu, un teefa nospreeda biflapam 14 deenas zeetumâ tuppeht. Ghistreiku keisers apschelohjabs tatschu par winnu un atlaida winnam strahpi; bet schis rakstijis keiseram, ka tahda teefa winnu newarroht teefabt un winsch no keisera apschelofchanu negribboht. Stahsta, ka biflaps eefchoht kahdâ klosteri. Wiffi irr ar to gauschi meerâ, ka ta leeta tahdu gallu nehmuſe. Neweenam nebuhtu patizzis, ka biflapam ta strahpe buhtu pateefi jazeefch; jo ar to effoht deesgan ſcho-reis parahdihts, ka taggad wairs ne-effoht tee laiki, fur augstmanni drihſtjehufchi bes strahpes liffumus jaimoht.

No Wihnes raksta: Laikam gan irr teefa, ka Franzuschi negribb pahwestu Rohmâ ilgaki apwakteht; jo pahwesta wehstneeks effoht pee Franzuschu keisera bijis un teizis, ka pahwests buhſchoht waldischanas ihstâ laikâ us konzili eeluhgt. (No ta pahwests lihds ſchim nelo negribbeja ſinnabt). Napoleons effoht kluffu zeetis; tahda kluffu zeeſchana Rohmâ gauschi nepatihlama. Wehl naw ſinnams, wai Napoleons uswehlehs Franzijas bifkapeem us konzili eet. Kreewu waldischana ne-ustauschoht latotoku bifkapeem, kas Kreewu ſemmê, konzili apmelieht. Pahwesta wehstneeks Wihne jautajis, wai Kreewu waldischana buhſchoht bifkapeem usaizinaſchanu us konzili peestelleht. Us to praſſijis firſts Gortſchakows, lai ſkaidri atbilboht, ko gribboht konzili appreest un kâ iſſchirroht pahwesta waldischana lattoku tizzibas darrifchanas no Pohku darrifchanahm. Lai atbildê, kas firſtam Gortſchakowam dohta, bijufchas til dasch nedaschadas ſubdiſibas un tapehz Kreewu waldischana fazzijufe, ka, kad tâ ta leeta effoht, biflapi newarroht konzili lihdsipreest. Pahwesta waldischana ſahla zilpas meſt, lai tiktu uslauts; bet firſts Gortſchakows palikka pee pirma wahrda.

Ghistreiku waldischana negribb, kâ no ta raksta rebsams, ar ko grahs Beifſts Baireeſchu waldischanai atbildejis, konzila darrifchanas agrafi maifitees, nelâ wianai ſkaidra wehſts, ko konzili gribboht appreest.

No Brinnes, Mehru ſemmê. Tur laudis, wiſſwairal fabriku strahdneeki, effoht nemeerigi un negribboht waldischanai klaufiht, ta ka jaw ſaldateem ar larra-eerohtſcheem waijadſejis palihgâ nahlt winnus apmeerinah; pee ta ſaldati tilluſchi ar almineem eewainoti, bet arri daschi nemeerigee effoht gallu dabbujufchi. Kapêhz tahds nemeers fazehlees, wehl naw ſinnams.

No Englandes. Wirſparlamente irr beigufe liffumu par Threeschu bajnizahm pahſpreest un irr jaw to liffumu ar dauds pahrgrohſifchanahm ap-

palſchparlamentei atpakkat ſtellejuſe. Tahs pahrgrohſifchanas nepatihl ne appalſchparlamentei ne miniſteru presidentim Gladſtonim, un ſchis dewis apalſchparlamente padohmu, lai wiffas wirſparlamentes pahrgrohſifchanas atmettoht, kas arri notizzis, kaut Disraëlis, Gladstones preeſchgabjejs miniſteru ammatâ, tahdai nodohmai pretti turrejees. Englandeeſchi laikam iswehlehs no abbahm parlamentehm wihrus, kas ſcho leetu kohpâ apſpreedihs un tâ ſaweenofees, ka abbas parlamentes ar to warrehs meerâ buht.

No Franzijas. Keiseram Napoleonam laikam runnas wihru pagehſchanas, lai parlamentei leelafu warru waldischanas leetâs uswehloht, buhs wiffai nepatihlmas bijufchas; jo winsch ſcho reis' warreni ſanehmees tautai pa prahtam darriht, bet turklaht tapat apmahniht, kâ lihds ſchim. Winsch gan peezus miniſterus un ſtarp ſcheem ſawu derrigako rihtu Kluc (Kouber) no ammata atlaidis un apſohlijees parlamentei dauds leelafas rektes uſtaut; bet preeſch uſtaufchanas runnas wihrus us mahju ſtellejis un tad til atkal ſafauſchoht parlamente, kad buhſchoht ſenats papreeſchu tahs rektes pahraudiſjis, ko gribboht parlamentei doht. Kahdas tahs rektes buhs, ko gribb doht, jaw no ta prohtams, ka Napoleons allaiſto Kluc us wiffu winna muhſchu par ſenata presidenti eezehlis. Lee jaunee miniſteri arri ne-effoht no teem wihreem, kurrus par miniſtereem runnas wihri kahrojuſchi, bet effoht allaiſto miniſteru lahgabrahliſchi. Tâ tad Napoleons atkal parahdiſis, ka winsch proht ihſti, dauds apſohlidams un maſ dohdams, leelu ſlawu zelt. Franzuschi kurn jaw par tahdu mahniſchanu un effoht nemeerigi; ja keisers buhtoh tublin tohs miniſterus allaidis, kad runnas wihri bija iswehleti, tad gan buhtoh warrbuht meerâ bijufchi. Weens runnas wihrs, kas keisera waldischanai arweenu niſs eenaidneeks bijis, irr to deenu pehz tam, kad keisera pawehls, lai runnas wihri us mahju eet, un apſohliſchanas preeſchâ fluddinatas, til dubſchigi tahdam pawehlam pretti runnais, ka presidents winnu diwi reis apſauzis un pehz ta tad tahds trohſfnis fazehlees, ka neweens wahrds wairs naw bijis ſaprohtams.

No Belgijas. Tas leelajs lehrums, kas zehlahs Belgijas dselſs-zekku deht, irr taggad laimigi nobeigt. To protokolli laffoht, kas Pariſe no abbeju walſts iswehleteem wihreem paraktihts, jabrihnahs, ka tahs leetas deht tahds trohſfnis taiſihts; jo abbu ſemju dselſs-zekku beedribas irr ſawâ ſtarpâ ſalihſufchas, kâ warretu preſchu-weſchanu atwegloht un lehtafu padarriht. Arri ar Hollandeefcheem buhſchoht Franzuschi tahdu paſchu ſalihſchana notaiſiht. Ta ſalihſchana ar Belgeefcheem irr us peezi gaddeem notaiſita.

No Belgijas. Meſſilas keiserene Scharlotte tuwojahs arweenu ahtral ſawai pehdigai ſtundai. Bes trakkofchanas irr arri wianas plaufchi ſaſlim-

muschi un wiina deenu no deenas paleef nespehzigata. Tas ne-effoht teefa, la wiina kluffa sawâ nodabbâ effoht; wiina effoht til nemeeriga, la preefsch wiinnas grubti warroht kohpejas dabbuht. No meega wiina it nelo nesinnoht; nakti zekotees no gultas, staigajohht aplahrt wiffu grubstidama un apfweestdama, us ko atdurrotees. Preefsch kahda laika wiina sawâs istabâs Napoleona bildi no gipfa eeraudsihuse, un tuhlin faheruse bildi un mettuse us grihdas, la bilde gabbalu gabbalôs saluhfufe. Lai gan wahja, tad tomehr wehl atminnahs, kas wiinu til leelâ pohstâ un nelaimê eegrubdis.

No Spanijas. Kad Spaneeschi pret kehneenes waldischanu fazehlahs, wiinnas waldischanu apgabja un wiinnas paschas no semmes isbsinna, un wifs tas it meerigi un fahrtigi tikla isdarrihts, tad jaw gan wiffi fahla dohmaht Spanijai laimigalas deenas austoht, nekâ libds schim bijuschas; bet pehz ta, ko taggad dsird, irr monnams, la Spanijai wehl naw tahdas deenas atnahlfuschas. Jebfchu Spaneeschu kottefseem taggad irr wairaf warras, lai fchee arri dauds labbus, teizamus littumus dewufchi, waldischanu nogruntejuschi un walvineeku eezehlfusch, tad tomehr wehl naw nekahds meers semmê. Tahs daschadas partejas gluhn weena us ohtras, la warretu isdewigâ brihdi wirsrohlu par zittahm dabbuht un tâ tahs apspeest. Republikaneeschu fabeedroschanas irr par wiffu semmi isplatitas, un katru brihdi warr dumpja ugguns warrenâs leesmâs wakkâ sprutt. Karliski lohjscha fleppe nibâ un kuhda laudis us dumpi. Schinnis deenâs irr 11 ferschanti kahdâ saldata pulkâ zeeti fanemti, tadeht la wiini irr ar karlisteem tinnufchees un us dumpi dohmajusch. Spanijas seemeta semmes datkâs karlisti wifswairaf rohdahs, un tur irr arri daschâs pilsehtâs laudis nemeerigi, tapehz la wiini teef no karlisteem us dumpi muddinati. Waldischana irr karra pullus fagattawojuse, la warretu ar wiinneem katru reis pee rohlas buht, ja kahdâ weetâ dumpis ihsti zeltahs. Preefsch kahdahm deenahm bija teefu darrischanu ministeram ar weenu zittu ministeri no sawa ammata ja-astahjabs; jo abbi bija republikaneescheem nepatihkami. Wiinu weetâ eezehla nu gan ministeru presidents generals Primis zittus uu pahrmainija daudsmas teem ministereem ammatas, kas wehl sawâ weetâ palikka. Bet wifs tas nelo nelihdschchoht; jo ministeri effoht no wiffahm partejahm falassiti, un tadeht truhsttoht weenprahitiba wiinu starpâ. Jaw meera laitôs wiini nemaš kohpâ neturrotees, un ja wehl kahds grubtals pahrbaudischanas laiks usnahlfchoht, ta gan wiffai ministerijai jafagrubstohht. Arri tas effoht semmei par leelu flohgu, la til saldatu fahrtâ effoht ta weeniga waldidama fahrtâ Spanijâ. Walvineeks Serjano (Serrano), ministeru presidents Prim un jubras karra-spehka ministers Topete irr no saldatu fahrtas. Saldati effoht tee weenigee, kas sawu

lohni rittigâ laikâ dabbujoht, un til isdohschanas preefsch saldateem ween neteefoht masinatâs.

— Spaneeschi preezajotees par to, la Prubfchu waldischana Serjano (Serrano) par walvineeku atfinnuse; Franzija arr effoht jaw tâpat darrijuse. Englandeeschu awises dohd Spaneescheem padohmu, lai wiini pahrdohdoht Kubas fallu Seemet-Amerikas brihwalstihm; jo us preefschu buhschoht Spaneescheem leelakas isdohschanas Kubas deht, nekâ eenemschanas; tahdâ wihse tiffchoht waldischana pee naudas, kas lohti wajjadfiga.

Kad Spaneeschi zaur kehneenes aisdohschanu mas taggad redsama labba buhtu panahlfusch, tad tal wiini irr ar tizzibas brihwibu weenu leelu mantu eemantofusch; jo kattotu preesteru warra eet masumâ. Us preefschu driffeschchoht un isdohschchoht Spanijâ weenu ewangelisku awisi. Englandeeschi publejabs weenumehr, la ewangelijuma gaisma Spanijâ rastohs; kad tur kahda kauschu fapulzefchanahs, ta wiini tuhlin tur isdalla Jaunas Testamentes un zittus ewangeliskus ralktus. Spaneeschi fawz schahs grahmatas par republikaneeschu grahmatahm, tadeht la republikaneeschi tizzibas leetâs brihwestibu gahdajusch. Us tirgu pahrdewufchi schai laikâ grahmatu andelmanni ewangeliskas grahmatas; kattotu preesteri fapirfusch, dauds grahmatu un faplehfusch tahs pahrdewejeem redsoht. Englandeeschi pehz atreebschanas tihlodami pirk katkismus ko weens Spanijas kattotu erzbislaps faralktijis un darra tâpat, kâ preesteri darrijusch; preesteri apfuhds tadeht Englandeeschus; bet teefneffis spreedis Englandeeschi effoht pehz taifnibas darrijusch. 1. Juli tikla Madridê weena Spaneeschu ewangeliuma tizziga fapfehtâ aprakta; tas libds schim wehl nebija uslauts. 17./5. Juli irr Kortes nospreedusch fawu sehdeschanas laiku beigt un 1. Oktober no jauna fapulzetees.

No Konstantinopeles ralkta, la Turku sultans effoht ar sawu appalschneeku, Egiptes wizekehniau, atkal pilnâ meerâ, un kâ isleefotees, ta wiinu starpâ ne-effoht ihsti nekahds rohbs bijis, par ko buhtu sultans warrejis dufmotees. Sultans irr apnehmees us Egipti eet, kad Suezes kanali atwehfschoht. Wiasch irr pawehlejis, lai walstibas eenemschanu un isdohschanu ministers ismalfajohht 12 mill. frankus preefsch reises fataifschanahs; jo sultans grihb tur wiffâ austruma kehniau lepnibâ un gresnibâ israhditees.

No Greeku semmes. 21. Juni Greeku kehneenei, kas irr Leelfirsta Konstantina Nikolajewitscha meita, Korju fallâ ohtrs dehls irr peedsimmis. Schis dabbuja preefschkristibâ pehz kehwa to wahrdû Georg un tiffchoht par Korjus grahst falkts; wiina wezzakajs brahlis, frohna mantineeks Konstantins, kas pehrn 2. August dsimmis falkschotees par Spartas prinzi.

Egiptes wizekehniensch apmekleja arri Greeku keh-

niau; tē wiensch arr fawu leelu gresnibu un bewibu israhdijs. Suezes kanals darrischocht Greekeem leelu labbumu un tapehz reisofschocht fehnisch Georgis Greeku pateizibu par tabdu labbumu parahdidams us Egiptes semmi, tad tur November mehnesi Suezes kanali luggofchanai atwehrschoht.

No Japanas. Japaneeschi irr atkal us Franzuscheem faihgusch, un tadeht tur teem taggad bailiga dsihwe. Japaneeschi trihs reises twarstijusch Franzuschu wehstneeka tultu un gribbejusch to no-laut, weenreis effoht weenu ehlu, kas Franzijas wehstneekam peederr, prohwejusch aisdedsinat.

No Amerikas. Seemet-Amerikas brihwawlstu presidents luhfo it smalki pakkat, ka no brihwawlstihm netittu Kubas dumpineekeem nekahda palihdsiba pasneegta, lai no winna newarretu Spaneeschi fazziht, wiensch pahrlapjocht tautu liffumus. Wiensch irr pawehlejis, lai semmes un juhras karra-spehtu nemmoht palihgā, ja fur wajjagocht tabdus fawal-diht, kas winna pawehleschanai neklausitu. Tabdā wihjē irr weens bars, 150 wihru leels, zeeti fanemis un zeetumā eelits; schis hijis labbi isrihtots un gribbejis us Kubas fallu dohtees un pret Spaneescheem karru west. Bitteem gan presidentes gohda-prahts nepatihocht; jo brihwawlstu eedsihwotaji gribbetu Kubas fallu labprahht brihwawlstihm peedalliht.

Bittas jamas sinnas.

No Mihgas. Widssemmes mahzitaju sinode fanahlschoht scho gaddu Wallas pilssehtā un fahlschotees 14. August.

No Mihgas. Dsirdam, ka Walmeeras apriaka Latweeschu fanahlschana effoht apnehmufees ar 26 pret 10 balsihm, Mihgas Latweeschu beedribai palihgā nahht weenu augtaku latwisflu sfohlu dibbinahht, kas brihwalschana par peeminuu tapscheht zelta. Warrbuht warrefam wehlatu par scho flaidras un plaschakas sinnas doht.

No Smiltenes dronds, Widssemme. Mai mehnescha eefahlumā pee mums weens wilks pahra reises prohweja pee ganneem peesagtees, bet tā dsird, nefa netrahpijis. Tad atkal 20. Mai gribbejis fawu ammatu parahdiht pee kahda aston deenas wezza kummekina, bet tur pascham til flikti isdeweess, ka kahda dalka no kuplahs astes hij ja pasaude. 20. Mai deenas wakkarā W.... muischas R..... mahjas faimneela puifchi salaidusch siigus aplohkā, kas kahdas pahra puhra-weetas atstahhtu no dsihwajamas istabas. Rihtā, tai 21. Mai, eet aplohkā pehz sirgeem, atrohd kummekinu pee kreifahs azs un schohltu faplehtu. Wehlat fahka ismelleht, fur un tā tas nahjis; atradda willa pehdas us arrumeem, fur tas aplohkā eenahjis un isgahjis. Utradda arr affinis un kahdus 8 zollus garru gabbalu wilka astes, fur wehl 2 zolli garfch kauls eefschā. Kā leelabs, patte kummeka mahte irr willam asti no-rahwufi, tad schis kummekam pee kalla kehrees. —

Ehrnigs gaddijums! wilks kummekam pee rikles, kehwe willam pee astes. J. G.

No Parihses. Par to mehš jaw agraki stabstijam, ka Franzuschi arri weenu tabdu paschu telegrafa kabeli jeb drahti, kahda Englandeescheem irr, gribb juhras dibbini starp Ciropu un Ameriku no-gremdeht. Franzuscheem tas paschu pirmu reisi labbi isdeweess; jo 15./3. Juli Franzuschu keisers dabbus no Amerikas pats pirmajs ar scho kabeli to sinuu, ka tas darbs it laimigi isdeweess. Sinnams, Franzuscheem schis darbs bija dauds weeglags nekā Englandeescheem; pa ohtru pehdahm staigajocht newarr lehti maldoitees.

Jannakabs sinnas.

No Odeffas. Kahda Kreewu awise stabsta, ka augstu Kungu Keiseru un Keisereni ar dascheem Keisera namma peederrigeem 15. August Odeffā fagaidoht. Tur arri effoht ta wehsts ispausta, ka Pruhfchu fehnisch Wilhelms un Chstreiku keisers Franzis Josefs arri us turreni nahlschoht, tad to leelo karra-wihru rikfchanu Kulikowas laukā pee Odeffas turrefchoht. Wifs tohpoht jaw fataifhts, ka warretu augtohs weefus pa gohdam fanem.

No Parihses, 19./7. Juli. Nunnas wihreem irr schodeen sinnam darrichts, ka parlamente til pehz kahdeem mehnescheem warrefchoht atkal fawu darbu eefahht.

No Madrides, 20./8. Juli. Ja weenai awisei klaufoht, ta effoht tur weena dumpja nodohma pret Serjano (Serrano) un Prim useeta. Daschi generaki un obristi irr zeeti fanemti.

No Rio de Janeiro, 23./11. Juni Dumpis eet arween leelumā; presidents irr us galwas-pilssehtu atpakkat greesees, bes ka buhtu kahdā laufchanā ar dumpineekeem dewees.

No Nu-Jorkas, 20./8. Juli. Scho gaddu effoht tur it baggata labbibas ptauja bijufe.

No Tehrpatas, 5. Juli. Iggauuni irr fawds dsedachanas fwehtkōs 908 rubl. 96 tap. wairak eenehmufchi nekā isdewusch; us tabdu pahrpalkummu nebija fwehtu preefschneeki nemaj zerrejusch.

Freileene — semneeze.

(Stat. № 27.)

Wakkarā wehlu Neese pahrnahza mahjā.

„Freileene, redseja jauno Berestowu,“ ta istabā eefahpdama fazzija: „es winnu deesgan apstaltijohs; wiffu deenu bijam lohpa.“

„Kā tas nahzabs? Stahsti, stahsti wiffu wahrdu pehz wahrda!“

„Dublin; es, Annisa, Menila un Dunka, mehš wiffas gahjam ...“

„Labbi, faprohtu. Bet pehz tam?“

„Nebusmojatees, isstahstischu wiffu pehz kahrtas. — Mehš atnahzam us pufsdenu. Istaba bija jaw pilna ar laudim. Tur bija weesi no Kolbinskas, Sacharjewskas, muischas waggarene ar meitahm no Krupinskas ...“

„Gan, gan, — bet Berestows?“

„Bagaidat tal! Mehš apsehamees pee galda; muischas waggarene galda gallā gohdu weetu eenehma; es pee winnas ... bet winnas meitas tohti

uspubtahs; bet kas man par to kaisch; — es no-
spkauju us winnahm . . .“

„Al, Neese, kahda tu ehmiga ar faweem besgalla
neekeem!“

„Bet kahdi Suhš nepazeetigi! Mehš paehdam
un uszehlamees no galda — bet mehš fehdejam
trihš stundas un maltite bija branga; tur bija pi-
ragi, fillajs, farkanajs un strihpotajs puddinsch —
mehš uszehlamees no galda, gahjam dahrsâ fkrai-
dektôs spehleht, un jaunajs zeenigs lungs arri tur
atnahza.“

„Nu, wai irr tà, wai irr teesa, ka winsch til
flaists?“

„Lohti flaists, stalts jaunellis; to warr fazzicht.
Leels, flaists no auguma, farkans tà ahbols waigâ.“

„Pateest? Bet es dohmaju, ka winsch buhtu
bahls gihmi. Nu, un kahds winsch tewim parah-
bijahs, flumjigs un apdohmigs, ko?“

„Ko Suhš fallat! Tahdu traktu, lustigu zilweku
es wehl sawâ muhschâ ne-efmu redsejusi. Winsch
gribbeja ar mums lohpa fkraidektôs spehleht.“

„Ar jums fkraidektôs spehleht?! Newarr buht!“

„Kapehž gan newarr buht? Tas tà bija! Bet
ko wehl winsch neisdohmaja! Kad kahdu no mums
nokehra, tad arr nosluhpslija.“

„Salki, ko gribbi, Neese, tu mello.“

„Salkat, ko gribbat, es nemas nemelloju. Es
til, til no winna naggeem ismukku. Wiffu deenu
winsch tà ar mums pawaddija.“

„Bet laudis falka, winsch effoht kahdu freileeni
eemihlejis un ne us neweenu azzis neusmettoht?“

„Nesinnu, bet us manni winsch gauschi flattijahs
un us waggarenes meitu Lannu arri, us to meitu
no Kolbinskas arri. Man jagrehko, kad teiktu, ka
winsch kahdu buhtu aismirsis. Tahds pahrgalwneeks!“

„Tas irr leels brihnums! Bet kas mahjâs par
winnu dsirdams?“

Wiffi falka, jaunstungs brangs; zil labs, til pree-
zigs. Til weena waina winnam effoht; winsch mei-
tas lohti zeenijoht. Pehž mannam dohmahm tas
arri naw nelahda nelaima. Pehž kahda laika winsch
gan paliks prahhtigs.“

„Al, tà es winnu gribbetu labprahht redseht!“
Lihse nopuhfdamees fazzija.

„Kapehž gan ne! Tugilawa naw no mums tahdu,
til trihš werstes. Gijat us to puffi pastaigatees
kahjahm wai jahschus; tad Suhš jaw winnu fatil-
fat. Winsch ildeenas no rihta agri ar flinti us
medbinaschanu mehds eet.“

„Ne, tas ne-eet. Winsch warretu dohmaht, ka es
pehž winna dsennohs. Wes ta muhsu tehwi wehl
irr eenaidâ, un tahdâ wihsê es ar winnu nelad ne-
warreschu eepasibtees. — Neese, ko dohma, es ap-
gehrbšchohs par semneeku meitu!“

„Taisniba, taisniba! Apgehrbjatees ar rupju krellu,

*) Sarasans irr kreeweschu bruntshi seb lindaki.

farafanu*) un eijat drohschi us Tugilawu; es derru,
ka Berestows ar Sums fatilsees.“

„Runnaht, tà muhsu laudis, es mahku ittin labbi.
Neese, kas ta par jauku isdohmu!“

Lihse noliktahs gulleht ar to apnemšchanahs, sawu
preezigu eedohmu ispidiht.

Dhtrâ deenâ winna jaw sabla fataisitees, ais-
fuhthja us tirgu rupju audekli, fillu nanki un mis-
fina pohgas pirkt. Ar Neeses palihgu winna fa-
greeša few pehž mehra krellu un farafanu, peelikka
pee schubšchanas wiffas meitas, un pret waktaru bij
arri jaw wihs gattaws.

Lihse uswilka sawas jaunâs drehbes speegela pree-
schâ stahwedama, un patte affinna, ka winna nelad ne-
bija til daita bijuse. Winna publehjahs, ka warretu
isturretees, tà ihsta semneeze, noleezahs eedama sem-
maki, klannijahs daudsreis ar galwu, runnaja sem-
neeku wallobâ, kad smehjahs, tad apfedsa sawu gihmi
ar peedurkni. Wiffu to freileene til labbi isdarrija,
ka pehž Neeses wahrdeem neweena semneeze to lab-
bal ne-isdarritu.

Til weena leeta bija freileenei par grubtu un ne-
eespehjamu. Winna paprohweja par sehčas plazzi
bassahm kahjahm eet; dselkfnis sabakstija winnas
smalkahs kahjas. Par smiltim un akmintineem
it nemas newarreja eet; schee bija winnas kahjahm
nepaneffami. Neese arri pee schâ sinnaja padohmu;
schi nehma no Lihses kahjas mehru, aistezzeja us
gannibahm pee gohwju ganna Trosima un lifka tam
pehž lihdsnemta mehra wihses piht.

Dhtrâ rihtâ Lihse labbu laiku jaw preeksch faules
lehšchanas atmohdahs. Wiffi wehl gulleja. Neese
gaidija ais wahrteem us gannu. Laures balsš
atflanneja, un zeema lohpi gahja sezzen muischas.

Trosims, pee Neeses atnahzis, tai atdewa masas,
raibas wihsites un dabbuja pufsrubuli par algu.
Lihse fluffitinahm apgehrbahs par semneezi, tschul-
stedama pafazzija Neesei, ko lai darra, kad mihs
Schalkson uszektahs, isgahja ahtrâ un aistezzeja zaur
dahrsu laukâ.

Rihta pufse bija farkana un selta mahkonu rinda
tà gaidiht gaidija us fauli, it tà pilstaudis mehds
sawu lehninu fagaidiht. Dibrâjs debbes, rihta
dsestrums, raffa, mass wehjinisch un putnu dsееfmas
pazillaja un pildija Lihses firdi ar behrnischku bes-
wainigu lihgsmitu.

Bihdamees, ka nefatiktu kahdu passibstamu,
Lihse negahja, bet — fsehja. Atnahkuse birsê, kas
us tehwa muischas rohbeschahm stahweja, winna
lehnaiki gahja. Schê waijadseja Melfi fagaidiht.
Lihses firds pufsteja dikti, bet patte nesinnaja, ka-
pehž. No winnas sohkeem un lappu tschabbinascha-
nas warreja tublin manniht, ka tur meita eet. Win-
nas jautriba apluffa; winna padewahs sawadahm
sapnu dohmahm. Winna dohmaja — — — Bet
wai kahdam jaw irr isbewees isstahstihht, par ko

dohma septinpadsmiit gaddus wezza freileene pulksten peezös pawaffaras rihtä, birsi weena buhdama.

Tä wiina gabja dohmadama par zekku abbäs puffes no augsteem kofkeem apehnota, famehr peepeschi jaltksfunz eerehjahs. Lihse isbihjahs un eebrehjahs. Tai brihdi balfs atflanneja: „Ti bo, Ebogar, isi!“ (Meerä, Ebogar, schurp!) Sauns jaltneeks parahdijahs ais truhma.

„Nebihstees neso, mihta,“ schis fazzija us Lihsi, „mans funs nelohsch.“

Lihse eespehja tuhlin no isbailehm atpuhstees un eesabla tai paschä brihdi isweizigo laiku garram nelais, ar tahdu balfi, lä buhtu wehl tohti isbihjusees, fazzidama: „Al ne, zeenigs jaunskungs, man bail; tas funnelis tahds pilts, winsch atkal us manni schausees.“

Alleks (lassitajs gan mannijs) par to laiku bija fawas azzis no jaunahs semneezes nogreesis un fazzija us wiinas: „Es tewi pawaddischi, ja tew bail. Wai atkau, tew blallus eet?“

„Kas tad Sums to warr leegt?“ Lihse atbildeja, „brihwam brihwiba un zetsch wiffai pasauler peederr.“

„No kurrenes tu effi?“

„No Prilutschinas; es kalleja Waffita meita; eetu fehnes lassicht. (Lihse neffa masu kurwi pee lohziina turreddama.) Suh, zeenigs jaunskungs, gan no Tugilawas, wai naw tä?“

„Teescham tä; es zeeniga jaunlunga fullainis.“

Alleks gribbeja ar to lahrtu starpibu masinacht. Bet Lihse us wiinu paslattidamees pasmehjahs un fazzija: „Neturrat wis manni par mulki. Redsams, lä Suh paschi tas zeenigs jaunskungs effat.“

„No lä tu to redsi?“

„Tas jaw no wiffa redsams.“

„No lä tad?“

„Mans Deems un Tehws! kungu un fullaini gan jaw warr ischkirt. Suh ne tä gebrusches lä fullainis, un funni arri muhsu wallodä neusrunnajat.“

Alleksin sabla Lihse brihdi no brihscha jo wairat patitt. Ar dattahm semneezehm eeraddis johkotees, Alleks gribbeja Lihsi aplampt; bet schi atlehza no wiina nohst un isflattijahs peepeschi til dufmiga un pahmettoscha, lä Alleks tuhlin atstahja famu pahrgalwibu.

„Ja Suh gribbat jo prohjam mans draugs buht, tad luhdsami ne-aismirstatees,“ Lihse ar skarbu balfi fazzija.

„Kas tew tahdu gudribu mahzija? To gan tew Neese, manna pasihstama, juhsu freileenes deeneestneeze mahzija.“

Lihse mannija, lä bija par tablu gabjuse un tuhlin sabla pahrlabbotees. „No juhs gan dohmajat! Wai es gan muischä ne-esmu? Nebihstatees, es wiffu dsirdu un redsu! Bet ar Sums ptahpdama es nelahdas fehnes nefalassichu. Gijat Suh,

jaunskungs us to puffi, un es us ohtru; dsihwojat weffali!“

Lihsejam gribbeja eet; bet Alleks turreja wiinu pee rohlas.

„Kä tew fauz, manna firfnina?“

„Alulina irr mans wahrds,“ atbildeja Lihse fawus pirstus no Alleksa rohlas luhlodama atswabbinacht; „laischat jel wallä, jaunskungs, man laiks mahjäs eet!“

„Nu, manna draudsene Alulina, es gribbu tawu tehwu Waffili apmekleht.“

„No Suh —?“ Lihse eesauzahs jautri, „no Deewa puffes, nenacht. Ja tif to ween mahjäs dabbu sinnacht, lä es birse weena patte ar jaunlungu runnajuse, ta man nelaimo us kalla; mans tehws, kallejs Waffils, man lihds nahwi pehrtu.“

„Bet es gribbu ar tewi wehl redsetees.“

„Es tahdu reisi wehl scheit pehz sehnehm atnahschu.“

„Kad tu nahsi?“

„Warrbuht jaw rihtu.“

„Mihkaja Alulina, es tewi skubpstitu, bet ne-ee-drohschinajohs. Tad rihtu ap scho laiku, wai tä?“

„Lai tad ar noteef.“

„Un tu manni nepeekrahpsi?“

„Ne, nepeekrahpschu.“

„Nodeemojees!“

„To newaijaga, es atnahschu.“

Saunee laudis ischkibrabs. Lihse isgabja no mescha ahra, dewahs par lauku pah, eespraudahs dahjä un tab, zil lahjas spehja, nofrehja us muischu, kur pee laidara Neese jaw us wiinas gaidija. Tur Lihse atkal apgehrbabs fawas drehbäs, atbildastruppi us nepazeetigas draudsenes waizaschanahm un eegahja weesu istabä.

Galds jaw bija klasts, brohlasts gattaws, un mis Schafon nobahlinajusees un fashnohrejusees, lä wiina-glahse, isgratija smalko haltmaist plahnäs schekhlites. Tehws Lihsi usteiza agral pastaigafchanahs deht.

„Naw nelas weffeliga,“ winsch fazzija, „nelä faulei lezzoht uszeltees.“ Turklacht winsch stabstija par daudj zilwetu ilgas dsihwoschanas, par to tas bija Angtu schurnatös (laira-rakstas) lassijis, teildams, lä wiffi zilweti, kas ilgal nelä simta gaddus dsihwojuschi, ne-esscht brandwihnu dschruschi, un tif labb' jeemä lä waffarä masä gaisminä uszehluschees.

(Us preefschu wehl.)

Palihdsibas dahwanas preefsch ta fwehtreisneeka Schkerberg eenahkufchas

no Obr. 50 L., lohpa 50 L.; pawiffam lohpa 77 r. 61 kap.

Wehl us preefschu tahdas dahwanas patetizigi fanems

Mahjäs weesa apghataji.

Andeles-sinas.

Rthgä, 11. Juli. Laits jauts un flaidris.

Linnu-tirgus. Schinnis deenäs matfaja par trohna linneem 50 lihds 60 rub. un par bralla no 32 lihds 47 rub. par birlawu. Brahletas linnu-fehlas — rub. — kap. par muzzu.

Marrinas glabbschana.

(Stat. Nr. 27)

Muhks kahpa us jumta un no turrenes itt kà pils-
lauschu weetneeks ar Indijaneescheem sahka runnaht.
Weefi pa tam starpam plintes peelahdeja. Arri kahdi
no feeweefcheem ar plintehm labbi mahzeja ribkotees,
tã ka no winneem palihdsiba pee peelahdeschanas bij
zerrejama. Benito sinnams arri panchma plinti
un leelijahs, ka Indijaneescheem kreetni siltumu
dohschoht.

Muhks pehz kahda laika nokahpa no jumta, bet
ar noflummuschu waigu.

„Winnai ne kahdu padohmu nepeenemmu,“ — tã
muhks fazzija — „un us to ween pastahw, lai win-
neem wahrtus atwerr un pilli atdohd. Blehschi leelabs
ar to, ka feeweefchi ween pilli un nekahdi wihri.
Weenu feerendel stundu winni gribboht gaidiht, ja
tad wahrti nebuschoht wakkã, tad pilli ar wisseem
feeweefcheem fadedsinaschoht.“

Wiffi taggad uskahpa us jumta. Til ween Benito
palikka pee wahriteem. Sittlabs katram sawu weetu
eerahdija un feeweefcheem peekohdinaja, lai pee pee-
lahdeschanas effoht gattawi. To ihpafchi pee sirds
litta, lai preeksch schauschanas labbi mehrkejoht.

Wehl feerendel stunda nebij pagahjus, kad jau
Indijaneefchi klahht bija. Kahds duzzis pa libdse-
numu danahza, ar saufceem sarreem aprauti, ko no
sehtas bij nehmuschi. Leelakeem sarreem winni sir-
gus bij preekschã juhgusch. Tee sarri un zelmi pa
smilkim wahrtijahs, zaur ko leeli farkani smiltschu
padebbefchi iszehlahs, tã ka tohs usnahzejus puf-
lihdfigi ween warreja redseht. Kahdi reitti jahneeki
itt tã pawadditaji un isrihtotaji klahht bija. To tu-
wak' tas pulks pillei nahza, jo lehnal' us preekschu
willahs un jo trakkal' tee smiltschu putteki pazeh-
lahs. To gan warreja atskahst, ka eenaidneeki no
plintehm bihjahs, lai gan dohmaja ka feeweefchi
ween pilli effoht.

Sau tee pils aisstahwetaji pee schauschanas tai-
sijahs, kad peepefchi Draitona gaspafcha us jumta pa-
rahdijahs un brehza: „Ja Sums sirds weeta nau
akmins, tad neschaujat! Es pasihstu tohs Indija-
neeschus, es wairak' ne ka 25 gaddus winnu starpã
esmu dsihwojus un ar winneem esmu zihnijufces.
Kad kahds no winneem teel noschauts, tad winni
gausechi apskaisahs un katru balto bes schehlastibas
noleeta, ko rohka dabbu. Peeminnat, manna nab-
baga meita winnu naggõs irr. Gaidat! Wahrti irr
stipri. Ramons tahku newarr buht. Winsch drihs
nahks. Gaidat! Neschaujat! Upschelojatees par
manni nabbagu mahiti!“

„Lai seewai irr taisniba,“ — tã Sittlabs faz-
zija — „kad arri kahdu pufsbuzzi no teem bleh-
scheem noschaujã, tad tomehr zittu ne ko nepanah-
tam kã nabbagas sawangotas meitinas breefmigo

gallu. Es to labbi sinnu. Tadeht gaidisim un
redsefim, ko Indijaneefchi darrihs. Mums ar ween
wakkas atleek, sawu ahdu jo dahrgal' jo labbat
pahrdohht.“

„To paschu arri es salku,“ — tã Serris teiza
— „mums ne kahdas nohtes nau. Drihs steids,
atks dsemm. Bet wai tad ne us kahdu wihfi Ra-
monam newarram sinnu laist, kahdi weefi taifahs,
winna mahjai un familijai usbrukt?“

„Warr buht kã warrefim gan!“ Tã diwas balfis
us reis atbildeja, prohti Draitona gaspafcha un muhks.
Draitona gaspafcha nokahpa no jumta, bet muhks
gaisã schahwa. Indijaneefchi pilnã kallã sahka
smeet, dohmadami, ka muhks us winneem effoht
gribbejis schaut, bet nau trahpijis.

„Smeijat ween, Suhz welli!“ tã muhks fazzija,
plinti no jauna peelahdedams — „kad kahdas des-
mit reises buhschu schahwis, tad gan laikam Ra-
mons to dsirdehs. Un ja tee 40 jahneeki Sums
usbrukt, tad tas Sums nepatiks un Suhz tad wairs
nesmeefet!“

Indijaneefchi taggad taifijahs, grahwi ar malku
pildiht. To gan warreja dohmaht, ka ugguni pee-
likchoht un wahrtus fadedsinaschoht. Sau Indi-
janeefchi til tuwu bij danahkuschi, ka Drijoneefchi
winneem azzis warreja flattitees, kad peepefchi —
klau — basnizinas pulstems gaischi un stipri sahka
skanneht. Tas bija Draitona gaspafchas glabbschanas
darbs. Ta skanna pazehlahs gaisã un tahku, tahku
pa wiffu to besgalligu libdseenumu bija dsirdama.
Wai pulstena skanna aissneegs Ramona ausi? Un
wai Ramons saprattih to wallodu, ko pulstems
runnaja, prohti: „Nahkat! Steidjatees! Glahbjat!“

Indijaneefchi irr gausechi mahnutizzigi. Schi pee-
pefcha pulstena skanna winneem eesihmeja kahdu
neredsehtu brihnumu. Wiffi stahweja kã pee semmes
peeefeti un nekusteja.

Sittlabs par to gabdaja, ka tas neredsehts brih-
numõs, ko Indijaneefchi gaidija, teescham arri notikka.

Sumts bij libdsens un ar muhra sehtu apbrun-
nohts. Nij muhra pilsaistahwetaji warreja paslehp-
tees. To arri tee 3 wihri, tee weefi, lihds schim
bij darrijuschi. Nu Sittlabs pawehleja, lai winni
nahsoht laukã, tã ka Indijaneefchi tohs warretu
redseht un lai katrs ar plinti us Indijaneescheem
mehrkejoht. Seeweefchi arri lai parahdotees, wih-
reeschu zeppures us galwahm.

Til ko Indijaneefchi tahs pazeltas plintes redseja, tad
sahka brehzin un sirgeem muggurã kahpuschi ahtri aishah-
ja. Winni gan arri ar sawahm plintehm schahwa.
Bet lohdes neweenu neapstahdeja.

Par atbildeschanu Drijoneefchi arri schahwa.
Schauschanas trohfnis salaulajahs ar pulstena
skannu un jo tahku pa libdseenumu bij dsirdams.
Wehl pahri reisas winni tã schahwa. Pulstems

arri weenumehr flanneja. Tad nu laifam bij ja-
zerre, fa Ramons to leelo lehrumu dsirdeschobht.

No Indijaneescheem wairs nebij ne flannas. Eif
ween ta malkas kaudje, fo bija atweddufchi, parah-
bija, fa tabs farkanahdas te bijufchas.

Babri stundas pagahja. Wallars nebij tabtu.
Drijoneeschi palikka nemeerigaki un nemeerigaki. Ja
Ramons to fchaufchanu un to pulkstena flannu ne-
dsirdetu — ja natts ar sawu tumfchu mehteli ee-
naidneekus pasargatu un flehptu — kas tad? No
Indijaneescheem ne kahda fchehlastiba nebij gaidama.

Sittlabs pawehleja, lai uhdeni uf jumtu neffohht,
ja Indijaneeschi warr buht nakti ugguni pee mahjas
peelittu un lai wahrtus no eeffchuffes apstiprinajohht.

Bet pirms Sittlaba pawehleschanai tikka pallau-
fihst, Benito ahtri nofahpa no jumta, fur bija
feerejis un pilna kalla brehja:

„Winni irr klah!“

„Kas irr klah? Indijaneeschi?“

„Ne, muhseji irr klah! Es weenu jahneeku esmu
redsejis, tur, winapufs pulkstena tobrna. Winsch
mannim metta ar rohku un tad atkal issudda. Bet
es winnu taf esmu passinnis. Tas bij weens no
muhsejeem. Rungs irr tumumâ!“ Tâ sehns gawileja.

Nu wahrte wairs netikka apstiprinati, bet uswel-
kamo tiltu turpretti tâ fataifija, fa ahtri warreja
semme laist. Turklahht firgus wedda pagalmâ. Un
tâ tad nu wiffi gaidija uf tahm leetahm, kas no-
tiffchobht. Pulkstens weenumehr wehl flanneja.

Peepeschi sunni preezigi fahka reet un fkehja pee
wahrteem.

„Nu laits klah, sunni sawu fungu ohsta!“ tâ
muhks fazzija. Eilts nu tikka semme laists un wiffi,
zilweki un sunni pa tiltu laukâ speedahs. Nemeen
tee 3 weefi, bet arri muhks, Benito, Draitona ga-
spascha un wehl kahdi feeweefchi stipri apbrunnofufchees
iffahja laukâ. Winneem preefschâ kahds duzzis milfu
funnu fkehja. Pa lihdsenumu leels trohksnis bija.
Indijaneeschi bij pilna behgschanâ. To flaidri war-
reja redseht. Winni gan uf weenu, gan uf ohtru
puffi gribbeja glahbtees, bet wiffur, kâ liffahs, pee-
duhras pee kawetta. Schahweeni sprahga. Kauf-
schana atflanneja. Un nu wifs tas Indijaneeschu
bars, kahdi 20 jahneeki, muhsu draugeem taifni
wirfû jahja. Ja Indijaneeschi winnehs, tad arri
pilli tiks eeffchâ un tad beidsams pohsts klah.

Bet tee feeweefchi, kas mahja bij palikkufchi, fchahs
breesmas paredseja un tiltu ahtri atkal uswilka, tâ
fa ne weens newarreja pilli tikt eeffchâ.

Abbi jahneeku pulki, Indijaneeschu pulks un
muhfu draugu pulks, tuwojahs. Bet tee sunni pa-
preefsch Indijaneescheem usbrucka. Indijaneeschu
firgi, no funneem kohsti un fatraktoti, jahneekem
wairs nepaklaufija. Scheem ar firgeem bij jadarbo-
jahs, tâ fa muhsu draugeem tuhlt newarreja us-
brukt. Un pirms wehl winni sawus firgus bij ap-
meerinajufchi, jau Ramons ar fawejeem bij klah.

Winni nenahja wis weenâ pulkâ, bet pufsrinki, lai
Indijaneeschi newarretu ijmukt. Nu wairs nebija
fo apdohmatees. Glahbtees, glahbtees no Ramona
garrahm plintehm un nahwigahm lohdehm, to ween
Indijaneeschi kahroja. Winni firgus peefcheem dubra
un behdja pa lihdsenumu, weens uf weenu, ohtrs
uf ohtru puffi.

Un nu breesmiga leeta nahja redsama. Diwi
Indijaneeschi behdja pirmee. Winneem bija tee
wifslabbakee firgi un winni wifsehrmigaki bij ippufch-
lojufchees. No ta warreja atfahrst, fa abbi wirs-
neeki bija. Abbi jahja lihdsâs. Starp abbeju fir-
geem fkehja firgs, fo weens no winneem pee pa-
wada turreja. Schin trescham firgam weena feewa
bij usseeta wirfû.

„Manna meita manna meita! Palihdsat! Glahb-
jat!“ Tâ Draitona atraitne brehja un itt kâ ahr-
prahtiga, plinti wihzinadama, laupitajeem paffat
jahja zil ahtri ween warredama.

Bet jau Serris un Sittlabs winnai bij preefschâ.
Serris itt kâ labbaks un weeglaks jahneeks laupi-
tajus pirmais panahja un pistoli pazeldams paweh-
leja, lai firgus apturrohht. Winnu atbildeschana bij
tahda, fa weens, firgu apgreedams plinti prett Ser-
rifu pazehla, kamehr ohtrs ar sawu laupijumu jo
ahtral' aifbehgt steidsahs. Paschulail' kad Serris
tam Indijaneetim gribbeja schaut, schahweens sprahga
un Indijaneets krittâ pee semmes. Sittlabs winnu
paschâ peere bij trahpijis. Nu Serris ohtram lau-
pitajam usbrucka, kas nu pat sawangotai meitai galwu
ar zirri gribbeja pufchu fehelt un tam ar pistoli
zaur galwu schahwa. Arri winsch krittâ pee sem-
mes, bet kridams to strikki wakâ laida, pee fa lihds
schin to firgu bija turrejis, fur Marrina bij pee-
feeta. Sirgs kâ traks ar sawu nastu aiffkehja pa
lihdsenumu.

Nabbaga meitinaf rohkas uf mugguru un kahjas semm
firga wehdera bij fasetas. Winna gulleja uf firga
mugguras, tahdâ wihje, fa winnas galwas matti ar
firga asti fajanzahs. Gan Serris sawu firgu ar
peefcheem dubra! gan Sittlabs zil spehdams tam
firgam paffat dsinnahs; gan arri treschais weefis
un Draitona gaspascha to firgu gribbeja panahht.
Bet newecnam ne-isdewahs. Sirgs ar sawu nastu
aiffkehja un wiffus fchaufchalahs pahrnehma, kad
nabbagas meitinas behdigo listeni cewehroja, kas
firgam uf mugguru bij feeta.

Mahte weenumehr brehja un waimanaja: „Mans
behrns! Manna meita! Glahbjat! Upschelojatees!“

Un mahtes waimanafchanas bals tiffa paklaufita.
Trihs jahneeki atfkehja ar aukas warru. Katram
saws lazzo bij rohâ. Lazzo irr firgu ferschanas
strikkis, no ahdas pihts. Kas ar lazzo labbi mahht
rihlotees, tee irr tee ihstee firgu meiftari.

Diweem wehl drufku preefschâ bij weens no teem
jahneekem. Par kahdahm minutehm winsch to
firgu ar to peefecto meitu bij panahjis. Winsch

pazehlahs kahpslös un labbo rohku augsti par galwu turredams to lazzo tam Indijaneeschu sirgam fweeda ap faklu. Lazzo kà tsehuhfka noschahwahs us sawa laupijuma. Tanni paschâ brihdt jahntneeks sawu chrseli apgreesa apfabrt. Chrsels willa un tas lazzo, kas jahntneekam pee sedlehm bij peestiprinahs, to Indijaneeschu sirgu tà rahwa, ka us zeffeem kitta. Ar sibbina ahtrumu jahntneeks nolehza un to lazzo wakkâ nelaisdams pee Indijaneeschu sirga peegahja un ar nasi Marrinas strikkus puschu greeja.

Kad abbi beedri atnahza, sawam mihtam brah-tam palibdeht, tad to atradda pee semmes febschoht, skaitu, bet bahlu meitiau klehpi turredams. „Winna jau nomirrusi!“ tà winsch waimanaja. „Wiehs par wehlu effam nabfuschi.“

Nu Serris, Draiona gaspascha un Sittlabs no sirgeem lehza. Mahte raudabama pee semmes met-tahs. Serris meitinas rohku bij panehmis. „Winna wehl dsihwa!“ tà Serris fazzija un glahsi ar sah-lehm iswilziz, to meitai pee deggona turreja. Un Marrina teescham, tahs sahles saohdusi, atdsihwinajahs. Kad azzis atwehra, tad fewi atradda starp teem diweem zilwekeem kas tai tee wiszmistakee wirs semmes bija, starp sawas mahtes un starp sawa mihtaka Rajetana. So tas jahntneeks, kas winnu isglabbis, bij weens no Ramona dehleem, Rajetans, tas pats, kas Marrina jau fenn mihtoja un kas tadeht ween ar winnu wehl nebij apprezzejees, ka wezzakee to nebij kahwuschi. Kurram meitina gan ar labbaku prahnu par sawu isglabbshanu buhtu pateifusi, tà tam, ko winna tik karsti mihtoja? Marrina zehla us sirga un us muischu wedda. Lihds schim Drijona muischas wahrte preefsch Marrinas bij aisslehgti bijuschi. Bet nu taf winneem bij ja-atwerrahs un Marrina bij ja-usnemm.

(Us preefschu beigums.)

Kas wehl niknak' ne kà Indijaneeschi.

Europeeschi Indijaneescheem Amerikâ semmi panehmuschu un fewim paturejuschi. Taggad Indijaneeschu skaitlis stipri masunnâ gahjis. Bet kur wehl Indijaneeschu atleek un kur tik ween balteem warr klagt tik, kur tohs neschehligi nogallina, ne firm-gahvus ne sibdamus netaupidami.

Kas to eewehro, tas laikam par scha stabsta wirs-rakstu brihnisees, pee fewis dohmadams: Sa Indijaneeschi tahdt nikni — kas tad tas warr buht, kas wehl niknak' nekâ Indijaneeschi?

Par atbildeschauu Zums, lassitaji mihtki, teiffchu weenu no tik kum u, kas 1854 notizzis.

Tefas gan irr leela walsts, bet knappi ween ap-dsihwota. Zeemati tè nau wis tik tuwi nahburgi kà Wahzsemme un Widsemme. Tè, sawâ weentuta zeemata, dsihwoja wihrs ar feewu un behrneem. Peepeeschi iszehlahs flawa, ka Indijaneeschu pulks effoht eelauses. Urinsch — tà muhsu gruntineekam bij wahrda — mas ween par to behdaja, tadeht ka

tahdu wallodu jau dauds reisehm bija dsirdejis un tomehr ne weenu paschu Indijaneecti nebij redsejis. Winsch tadeht arri aisreiseja us pilssehtu, kur nob-tigi bij jabrau. Kad pehz 5 deenahm pahnahza, tad feewu un behrnus atradda spirtus wesselus. No Indijaneescheem nebij ne sinnas. Waffarâ Urinsch ar sawejeem fehdeja durwju preefschâ semm leela ohfola. Sirgi un lohpi bij us gannibahm. Tohs no schahs weetas skaidri warreja redscht. Urinsch feewai par sawu reisofchanu stabstija un ar behrneem spehlejahs.

Bet kas tad tur leija noteek us gannibahm? Kam sirgi itt kà fatraktoti sahst skreet? Wai dafschahrt nikni Indijaneeschi tomehr meerigâ eelejâ nau eelausfchees?

Natts jau gandrihs bij klagt. Dsikkal' to leetu tadeht tuhlt newarreja ismekleht. Bet plintes pee-labdeht un wiffu us Indijaneeschu usbruskhanu fataisht, to gan warreja un to Urinsch arri kà klah-jahs isdarrija.

Sirgi pa tam starpam ar pazeltahm astehm kà trakki ap mahju skrehja un tad atkal apstahjahs. Saimineeks dagahja klagt un atradda, ka weenam sirgam bulta bij eeschauta. Kad Urinsch bultu grib-beja iswillt, tad sirgs slehjahs stahwu un aisskrehja.

Uf gulleht eeschanu sinnamas nebij ko dohmacht. Durwju zaurums (paschas durwis wehl nebij tai-fitas) ar mallas klutscheem tikka aistaishts un aishuhwehts un plintes gattawas turretas un wiffi klausijahs, wai dafschahrt kahds trohfnus ne-atfkan-noht. Bet wis palikka kluss. Ne kas nekusteja. Tohs sirgus fainneeks ohtrâ rihtâ atradda gluschi meerigus us gannibahm. Winni to natts isbihja-schanu pawiffam bij aismirfuschu. Bulta bij iskrit-tusi, bet pee wahs warreja manniht, ka taf laikam kahds schahwejs zeemata tuwumâ bijis.

Urinsch weenu no teem sirgeem sedloja un aish-jahja pee nahburga, kas trihs juhdses no wiina dsihwoja. Abbi nahburgu pulzinu sawehstija un nu leeka jaks us Indijaneescheem tikka taisita. Bet wiffas mekleschanas pulks palikka weltas. Winni no Indijaneescheem ne kahdas zittas pehdas ne-us-gahja, kà pelnu laudsiiti, kur laikam ugguni bija us-turrinajuschu.

Urinsch atwaddijahs no nahburgeem un aislaida us mahjahm. Tik ko bija pa hrnahjis, tad tuhlt, pirms wehl mahja bij eegahjis, sirgu nosedloja un aishwedda us gannibahm pee zitteem sirgeem. So winnam stakka wehl nebija. Kad to bij isdarrijis tad us mahjahm greesahs. Peepeeschi nahwes schaufmas winnam zaur fauleem skrehja. Winsch dsirdeja feewas un wezzaka dehla balji, kas pehz palihdsibas un glahbschanas brehja.

Schehligs Deems! Indijaneeschi irr usbrulluschu un winsch, tas wihrs un tehws, saweju weenigs palihgs un fargs, bij kahvus 600 sohkus no mah-jas un — bes plintes!

"Leht! leht!" Nabbaga tehvam matti stahwu zehlahs, zekki trihzeja un winnam pee kobra bij jaturrahs, lai nekristu! Ko lai nu winsch darra? Tomehr masu brihdi ween bija tà kà apstulbohts. Mij dusmahm un aif issamiffeschanas gandrihs ahrprahstigs palizzis Urinsch weenu leelu refnu sarru panehma, kas turpat pee semmes gulleja un ahtri, ahtri, lai gan ar trihzedamahm kahjahm, us mahju steidsahs. Sinnams, feewai un behrneem palihdseht winsch jau wairs newarrehs. Niknee, nescheelige Indijaneeschi tohs ar nasi un zirwi buhs nogallinajuschi. Bet ko tad winsch wehl wirs semmes lai darra? Labbat' Indijaneeschi arri winnu lai noleeta!

Mupat atkal jauna brehfschana atskann. Urinsch wehl kahdus alminus panemm un tad taifni zaur krummeem un grahweem us mahju skreen. Un ko winsch reds? Mahjiaas dibbinâ feewa stahw un dehs tai lihpsâs! Slawehts Deews! Wehl winni dshwi! No Indijaneescheem nau ne wehsts. Bet jau tehws redj, kas tas tahds eenaidneeks irr, kas winna familijai usbruzzis. Seela tshubfska, ne dauds masafa nekâ kehniaa tshubfska, kas isaug 40 pehdahm garra un irr refnaka nekâ wihrs (skohlas maife lappa 86,) galwu pazehlusi, ar mehli laisidama durwju zaurumâ gulleja un paschulait' taifjahs pee lehfschanas. Seewa un behrni trihzedami speedahs pee feenas. Nabbadstini jau ne fur newarreja behgt. Tschubfska nekahwa. Ja fainneeks weenu paschu brihdi ween wehlat' buhtu nahzis, tad ar feewu un behrneem buhtu pagallam bijis. Bet nu winsch peesteidsahs klahnt un to refno sarru augsti pazehlis tshubfskai ar johni dewa us galwu. Mihlestiba winnam dewa spehku. Winsch tshubfsku kâ traks daujsja, kamehr pagallam bij.

Ar kahdu preeku Urinsch feewu un behrnus apfweijinajis, pee krumstim speedis un butsehojis, to lassitajis pats fewim garra preefsch azzim lai stahda. Tahdas leetas nau stahstamas, bet firdi mannamas.

Papihra audeklis.

No 1837. gadda dauds gudri wihi ar to darbu publejuschees, no papihra audeklu taifst. Masgahf scho weschu sianams newarr. Bet par to ne kas nekait. Papihra weschu irr tik lehsta, ka to warr pamest, kad netihra un skahdes tomehr nau. Istas audekla-weschas masgafschana maksâ wairat' nekâ papihra audekla weschu. Kreklus no papihra audekla sinnams gan ne weens negribb. Bet elstinus un kragenus tik labb' preefsch wihreescheem kâ preefsch feeweesehem itt labbi no papihra audekla warr pataisht.

Frantschi pirmee ar to publejahs, kreklu kragenus no papihra taifst. Winneem arri tik labbi is-

dewahs, ka skattotees ne mas newarreja isschirt, wai tee krageni no linnu audekla jeb no papihra audekla effoht. Bet sinnams, kad tohs smalkat' ismekleja, jeb pee leesmas peelikka, tad gan warreja atskahst, ka no papihra un ne no linneem. Wehl scheem papihra-krekla krageneem ta waina bija, ka ilgu laiku stihwi nepalikta. Kad krekla nessejs zaur danzofschanu jeb skreeschanu kasilla, tad krahgens tuhlt palikka mihksts un fashkeeda.

Amerikaneetim Walteram Hunt gan isdewahs, stipratu papihra kragenu isgudroht, bet schim Junta krageneem atkal ta waina bij, ka par weenu tahdu kragenu wairat' bij jamakfa, nekâ weena linnu kragena ismasgafschana maksâ.

Weidscht 1862 Amerikaneets Greh stipru un lehtu papihra kragenu isgudroja un no schu laika Amerika ar papihra kragenu andeli ittin labbi weizahs. Taggad weenai paschai Amerikas beedribat peederr 15 papihra krahgenu fabrikas, kas par to gahda, ka Amerikaneescheem papihra kragenu ne kad netruhst. Deenu no deenas Seemel-Amerikas brihw waltis 3 millijoni papihra kragenu teef nobruhketi. Papihra krahgens kalpo weenu deenu un tad pawiffam teef pamests.

Arri Berlinê, Pruhfschu semmes galwas pilsehtâ, Fridrikis Schneiders papihra kragenu fabriku eetaifjis. Schneidera krageni wehl wairat' ne kâ Amerikaneeschu krageni. Winni irr skaiskati un tomehr par weenu papihra kragenu wairat' nau jamakfa, nekâ weena linnu kragena masgafschana maksâ. Arri Mihgâ pee Treubusch lunga, skuhneelâ warr tahdus kragenus dabbuht pirkt.

Smeektu stahstini.

Kahds fainneeks gribbedams ar sawu nahburgu fatiktees, gahja us winna mahjahm. Gar nahburga dahrsu eedams, eerauga dahrsâ nahburga Isi kahsus raujoht. Saimneeks tai usfauz: Deews tew palihds, Isse! — Isse: Kahsus rauju! — Saimneeks: Wai fainneeks mahjâs? — Isse: Labbi gan! — Saimneeks dsrdedams, kâ ta ar winnu nerunna, tai diktati usfauz: Isse, ar ko tu runna? — Ar wisfeem laksteem! atteiza Isse. — Saimneeks newarreja nekahdu gudribu no winnas dabbuht, jo ta bij kurla un schu praffischanas nefadsirdeja, bet redsejedama, kâ schis luhpas kustina, tik tà no galwas atbildeja, dohmadama, ka tas praffa, kâ kahki pazauguschu. A. R. . . ist . . . sch.

Athbiledams redaktehrs A. Leitan.

No Benjures atwehstz.

Mihgâ, 10. Juli 1869.

Trikkehirs un dabhujams pee biljow un gramatu-drikketaja Ern st Platez, Mihgâ pee Pehtera-bajnizâs.